

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044)251-62-62, факс (044)520-03-25
E-mail: slg@amcu.gov.ua Web: http://www.amcu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032767

14.03.2019 № 200-29/02-3440

На № _____ від _____

Державна регуляторна
служба України

Щодо погодження
проекту розпорядження

Відповідно до статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», надсилаємо на погодження проект розпорядження Антимонопольного комітету України «Про затвердження Типових вимог до узгоджених дій малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів», схвалений 14.11.2018 на засіданні Антимонопольного комітету України.

Метою проекту розпорядження є забезпечення підвищення правової впевненості суб'єктів господарювання – малих та середніх підприємців під час вчинення ними узгоджених дій щодо спільного придбання товарів на підставі норм статті 7 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Додаток:

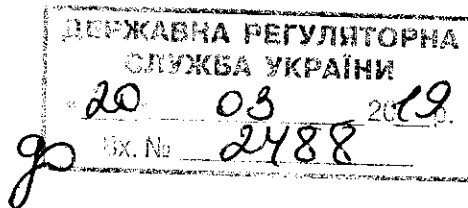
1. Проект розпорядження Антимонопольного комітету України «Про затвердження Типових вимог до узгоджених дій малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів» на 6 арк. в 1 прим.
2. Аналіз регуляторного впливу на 16 арк. в 1 прим.
3. Повідомлення про оприлюднення на 1 арк. в 1 прим.
4. Пояснювальна записка на 7 арк. в 1 прим.
5. Довідка про виконання обов'язків Голови Комітету на 1 арк., в 1 прим.

160780

Перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

М.НІЖНІК

вик. Демченко 251-62-94

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ

_____.2019

м. Київ

№ _____

Про затвердження Типових вимог
до узгоджених дій малих та
середніх підприємців щодо
спільного придбання товарів

Відповідно до пункту 11 частини третьої статті 7, статті 13 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», частини другої статті 11 Закону України «Про захист економічної конкуренції» Антимонопольний комітет України

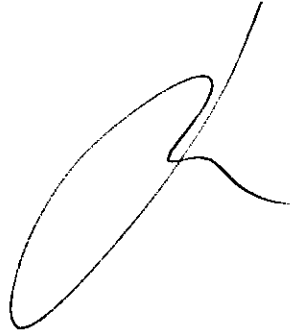
ПОСТАНОВИВ:

1. Затвердити Типові вимоги до узгоджених дій малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів, що додаються.

2. Юридичному департаменту, Управлінню конкурентної та регіональної політики забезпечити подання цього розпорядження на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Це розпорядження набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

В.о. Голови Комітету

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized loop followed by a short horizontal stroke.

М.НІЖНІК

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Розпорядження Антимонопольного
комітету України**

_____ 2019 року № _____-рп

**Типові вимоги
до узгоджених дій малих та середніх підприємців
щодо спільного придбання товарів**

I. Загальні положення

1. Ці Типові вимоги, розроблені відповідно до положень статті 7 та статті 11 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон), визначають вимоги до узгоджених дій малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів. У разі відповідності узгоджених дій суб'єктів господарювання положенням цих Типових вимог такі дії дозволяються і не потребують дозволу Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) відповідно до частини першої статті 10 Закону.

2. Терміни, що використовуються у цих Типових вимогах, вживаються у таких значеннях:

однорідні товари – ідентичні (стандартизовані) товари (продукція, роботи, послуги) та/або товари, що не є ідентичними, але мають схожі характеристики і складаються із схожих компонентів, унаслідок чого виконують однакові функції і є взаємозамінними з точки зору задоволення потреб споживачів.

1 0
6 в
5 е
5)

Терміни «малий та середній підприємець», «суб'єкт господарювання», «ринок товару (товарний ринок)», «товар» вживаються у значеннях, визначених у статті 1 Закону.

Термін «узгоджені дії суб'єктів господарювання» вживається у значенні, визначеному у статті 5 Закону.

II. Дозволені узгоджені дії

1. Дозволяються і не потребують дозволу органів Антимонопольного комітету України відповідно до частини першої статті 10 Закону добровільні узгоджені дії малих та середніх підприємств щодо спільного придбання товарів, що відповідають таким умовам:

якщо сукупна ринкова частка учасників узгоджених дій як покупців товару, стосовно придбання якого вчиняються узгоджені дії, а також як продавців такого товару не перевищує 20 відсотків, або

сукупна ринкова частка учасників узгоджених дій як покупців товару, стосовно придбання якого вчиняються узгоджені дії, а також як продавців такого товару не перевищує 35 відсотків, якщо на ринку цього товару, на якому вони його придбавають, наявний продавець, чия ринкова частка перевищує 35 відсотків.

Для цілей застосування цих Типових вимог:

на ринку однорідних товарів ринкова частка покупця розраховується на основі даних про обсяг закупівель у натуральному виразі, а ринкова частка продавця – на основі даних щодо обсягу продажів у натуральному виразі;

на ринку товарів, що не є однорідними, ринкова частка покупця розраховується на основі даних про вартість закупівель, а ринкова частка продавця – на основі даних щодо вартості продажів у грошовому виразі.

За відсутності прямих даних щодо обсягу (вартості) продажів або обсягу (вартості) закупівель для визначення ринкових часток відповідних суб'єктів господарювання можуть використовуватися розрахунки, що ґрунтуються на іншій інформації про ринок, зокрема, про обсяги продажу та закупівель на ринку.

Ринкові частки розраховуються на основі даних за календарний рік, що передуює року, в якому здійснюється розрахунок.

Ринкова частка продавця включає товари, що постачаються покупцям, пов'язаним із постачальником відносинами контролю, з метою подальшого продажу.

2. У разі якщо сукупна частка покупців на ринку, на якому відбувається придбання, на момент початку узгоджених дій не перевищувала показників, зазначених у абзацах другому та третьому пункту 1 цього розділу, але в подальшому перевищила ці показники, положення абзацу першого пункту 1 цього розділу вимог продовжують поширюватися на такі узгоджені дії протягом року після року, в якому значення ринкової частки було перевищено вперше;

у разі якщо частка продавця на ринку, на якому відбувається придбання, на момент початку узгоджених дій перевищувала показник, зазначений в абзаці третьому пункту 1 цього розділу, але в подальшому стала нижчою, положення абзацу першого пункту 1 цього розділу продовжують поширюватися на такі узгоджені дії протягом року після року, в якому значення ринкової частки вперше зменшилося нижче зазначеного показника.

Подовження терміну дії положень абзацу першого пункту 1 цього розділу, передбачене абзацами першим та другим цього пункту, не може бути поєднане таким чином, щоб його сукупний строк перевищував один календарний рік.

III. Винятки з дозволених узгоджених дій малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів

1. Положення пункту 1 розділу II цих Типових вимог не поширюються на узгоджені дії, що прямо або опосередковано, самостійно чи у сукупності з іншими чинниками, на які справляють вирішальний вплив учасники зазначених дій, передбачають такі обмеження:

1) обмеження здатності покупця самостійно визначати ціну закупівлі товарів, у тому числі товару, стосовно якого здійснюється спільне придбання.

Таким обмеженням не вважається встановлення рекомендованих цін закупівлі товару, якщо недотримання таких рекомендованих цін не тягне за собою негативних наслідків з боку інших учасників узгоджених дій;

2) обмеження для будь-якого з учасників узгоджених дій щодо території закупівель, асортименту закупівель, обсягів закупівель, кола продавців.

2. Положення пункту 1 розділу II цих Типових вимог не поширюються на узгоджені дії, які прямо або опосередковано призводять або можуть призвести до спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів.

IV. Незастосування положень абзацу першого пункту 1 розділу II цих Типових вимог

1. У разі якщо не пов'язані між собою узгоджені дії малих та середніх підприємців стосовно спільного придбання товарів охоплюють понад 50 відсотків певного ринку, органи Антимонопольного комітету України можуть на підставі звернення учасників ринку або за власною ініціативою прийняти розпорядження про незастосування положень абзацу першого пункту 1 розділу II цих Типових вимог до узгоджених дій малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів на цьому ринку в цілому або за винятком узгоджених дій, що фактично мали місце на час прийняття такого розпорядження.

2. Розпорядження Антимонопольного комітету України, зазначене у пункті 1 розділу IV цих Типових вимог, підлягає обов'язковому оприлюдненню протягом 3 робочих днів після прийняття. У разі якщо дія цього розпорядження поширюється на узгоджені дії, що фактично мали місце на час його прийняття, воно набуває чинності не раніше ніж через три місяці після його опублікування.

**Начальник Управління конкурентної
та регіональної політики**

О.Білянський

14.03.2019

Оприлюднюється проект регуляторного акту:

проект розпорядження Антимонопольного комітету України «Про затвердження Типових вимог до узгоджених дій малих та середніх підприємств щодо спільного придбання товарів»

Проект розпорядження розроблений з метою забезпечення підвищення правової впевненості суб'єктів господарювання – малих та середніх підприємств під час вчинення ними узгоджених дій щодо спільного придбання товарів на підставі норм статті 7 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Додаткові витрати для впровадження запропонованого регуляторного акта не передбачаються.

Зауваження та пропозиції від фізичних і юридичних осіб, їх об'єднань отримуються у письмовому та/або електронному вигляді.

Зауваження та пропозиції слід надсилати протягом 30 календарних днів з дня оприлюднення проекту розпорядження на адреси:

Антимонопольний комітет України, вул. Митрополита
Василя Липківського, 45, Київ - 35, 03035;
email: talakh@amcu.gov.ua; demchenko@amcu.gov.ua

Державна регуляторна служба України, вул. Арсенальна, 9/11,
e-mail: inform@dkrp.gov.ua

Проект розпорядження та аналіз регуляторного впливу оприлюднені шляхом розміщення на офіційному веб-сайті Антимонопольного комітету України в мережі Інтернет.

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проекту розпорядження Антимонопольного комітету України
«Про затвердження Типових вимог до узгоджених дій малих та середніх підприємств
щодо спільного придбання товарів»

I. Визначення проблеми

Відповідно до статті 7 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон) положення статті 6 Закону щодо заборони антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання не застосовуються до будь-яких добровільних узгоджених дій малих або середніх підприємств щодо спільного придбання товарів, які не призводять до суттєвого обмеження конкуренції та сприяють підвищенню конкурентоспроможності малих або середніх підприємств.

Водночас, згідно з частиною першою статті 11 Закону, Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) може визначати типові вимоги до узгоджених дій, передбачених, зокрема, у статті 7 Закону. Відповідно до частини другої цієї ж статті узгоджені дії, що відповідають типовим вимогам до певних видів узгоджених дій, встановлених Комітетом, дозволяються і не потребують дозволу органів Комітету. Антимонопольним комітетом України також прийняті Типові вимоги до узгоджених дій суб'єктів господарювання для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Комітету на узгоджені дії суб'єктів господарювання, затверджені розпорядженням Комітету від 12 лютого 2002 року № 27-р, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 7 березня 2002 року за № 239/6527. Однак вони не враховують специфіку спільного придбання товарів малими та середніми підприємствами, зокрема, передбачений ними груповий дозвіл не поширюється на горизонтальні узгоджені дії, сукупна ринкова частка учасників яких досягає чи перевищує 15 відсотків, або які стосуються встановлення цін придбання товарів, хоча певні форми координації цінової політики є необхідною складовою спільних закупівель у групах.

У зв'язку із цим з метою забезпечення практичного застосування положень статті 7 Закону необхідним є прийняття Комітетом спеціальних типових вимог до узгоджених дій малих та середніх підприємств щодо спільного придбання товарів.

Інформацію про основні групи (підгрупи), на які проблема справляє негативний вплив, наведено в таблиці:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		×
Держава	×	
Суб'єкти господарювання,	×	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	×	

Проблему не може бути розв'язано за допомогою ринкових механізмів, оскільки вони не застосовуються для визначення Комітетом типових вимог до узгоджених дій, що дозволяються та не потребують відповідного дозволу.

Проблему не може бути розв'язано за допомогою чинних регуляторних актів, адже наявність у нормі статті 7 Закону таких оціночних понять, як «суттєве обмеження конкуренції» та «підвищення конкурентоспроможності малих або середніх підприємств», становить складність їх самостійного тлумачення суб'єктами господарювання, істотно звужує можливості безпосереднього застосування зазначеного винятку малими та середніми підприємствами.

Правова непевність, що випливає з використання у статті 7 Закону як критеріїв застосування/незастосування винятку із заборони на антиконкурентні узгоджені дії

оціночних понять, може бути усунута шляхом надання індивідуальних дозволів відповідно до статті 10 Закону. Втім, процедура надання такого дозволу, встановлена Законом, займає від 3,5 до 6,5 місяців, що робить її малопривабливою для суб'єктів малого та середнього підприємництва, а отримання висновків щодо кваліфікації дій згідно із статтею 14 Закону чи попередніх висновків стосовно узгоджених дій відповідно до статті 29 Закону не забезпечує належного рівня правової впевненості.

Отже для вирішення проблеми необхідно розробити відповідний нормативно-правовий акт, а саме розпорядження Комітету про затвердження Типових вимог до узгоджених дій малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів.

II. Цілі державного регулювання

Виконання передбаченого частиною першою статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» завдання щодо здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції в частині запобігання, виявлення та припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції та контролю за узгодженими діями суб'єктів господарювання передбачає виникнення відносин між Комітетом та суб'єктами господарювання, які вчиняють узгоджені дії.

Відповідно до зазначених вище положень статті 6 Закону вчинення узгоджених дій суб'єктів господарювання, які призводять чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, забороняється і тягне за собою відповідальність згідно із законом. Частина друга статті 52 Закону передбачає накладення за порушення у вигляді антиконкурентних узгоджених дій штрафів у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф. Отже, вчинення антиконкурентних узгоджених дій створює для суб'єктів господарювання істотні ризики.

Частиною першою статті 10 Закону передбачена можливість надання індивідуального дозволу Комітету на узгоджені дії суб'єктів господарювання за умови, якщо їхні учасники доведуть наявність позитивних суспільно-економічних наслідків таких дій. Проте режим індивідуального отримання дозволів на узгоджені дії створює для суб'єктів господарювання додаткові трансакційні витрати та складності у провадженні господарської діяльності.

Відповідно до частини другої статті 34 Закону за подання заяви про надання дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання справляється плата, яка становить 600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

Відповідно до статей 26 та 27 Закону загальний строк прийняття до розгляду та розгляду заяви становить три з половиною місяці. У разі виявлення підстав для заборони узгоджених дій, спочатку починається розгляд справи і триває ще 3 місяці.

Отже визначення типових вимог до певних категорій узгоджених дій суб'єктів господарювання має на меті мінімізацію ризиків для суб'єктів господарювання бути притягнутими до відповідальності за порушення законодавства про захист економічної конкуренції за одночасного усунення додаткових трансакційних витрат і створення сприятливих умов для здійснення ними господарської діяльності.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Відсутність регулювання
Альтернатива 2	Надання індивідуальних дозволів на узгоджені дії малих та середніх підприємців стосовно спільного придбання товарів
Альтернатива 3	Конкретизація норм статті 7 Закону

Альтернатива 4	Визначення Антимонопольним комітетом Типових вимог до узгоджених дій малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів
----------------	---

2. Оцінка обраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	Залишення правової невпевненості малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів
Альтернатива 2	Можливість зменшення правової невпевненості малих та середніх підприємців	Додаткові витрати коштів, часу малих та середніх підприємців на одержання індивідуальних дозволів
Альтернатива 3	Зменшення правової невпевненості малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів	Процес внесення змін до Закону України є тривалим, передбачає їх попереднє схвалення Кабінетом Міністрів України як суб'єктом законодавчої ініціативи, існує ризик неприйняття відповідних змін
Альтернатива 4	Усунення правової невпевненості малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів	—

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Регулювання, що є предметом аналізованого акта, може поширюватись лише на середніх та малих суб'єктів господарювання. Відповідно вплив акта може поширюватись на таких суб'єктів господарювання:

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання (кількість підприємств), одиниць ¹	-	15254	52324	1737082	1804660
Питома вага групи в загальній кількості, відсотків	-	0,85	2,90	96,25	100

Наведені альтернативи можуть призвести до наступних вигод і витрат суб'єктів господарювання:

¹ Державна служба статистики України. Показники структурної статистики щодо суб'єктів господарювання з розподілом за їх розміром. Код доступу в мережі Інтернет за адресою: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/osp/osp_u/osp_u.htm

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	-	Залишається високим рівень правової невизначеності та ризик притягнення до відповідальності за порушення законодавства про захист економічної конкуренції
Альтернатива 2	Зменшується рівень правової невизначеності стосовно узгоджених дій малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів	Суб'єкти господарювання несуть додаткові транзакційні витрати, пов'язані зі сплатою збору за подання заяв про надання дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання, та можуть понести втрати у вигляді втраченої вигоди у зв'язку із відтермінуванням строку укладення та виконання відповідних угод
Альтернатива 3	Правова визначеність стосовно узгоджених дій малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів забезпечується майже повною мірою	Термін, з якого настають вигоди цього альтернативного способу досягнення мети, може бути відкладений на невизначений час
Альтернатива 4	Повністю забезпечується правова визначеність стосовно узгоджених дій малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів, а максимально можлива економія витрат суб'єктів господарювання (без суб'єктів мікропідприємств) становитиме 567 млн грн на рік	-

Витрати, які будуть виникати внаслідок дії регуляторного акта

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1. Максимально можливі сумарні витрати суб'єктів господарювання середнього підприємництва	15254 x 19204 = 292937816
Альтернатива 2. Максимально можливі сумарні витрати для суб'єктів господарювання середнього підприємництва	15254 x 19204 = 292937816
Альтернатива 3. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	0
Альтернатива 4. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці	0

«Витрати на одного суб'єкта господарювання середнього підприємства, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	
--	--

Альтернативи 1- 2. Максимально можливі витрати на одного суб'єкта господарювання середнього та малого підприємства

№ з/п	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати за отримання адмін. послуг (збір за подання заяви на отримання дозволу Комітету на узгоджені дії відповідно до чинного законодавства – на один дозвіл)	10200	×
2	Витрати на проходження відповідних процедур ²	7875	×
3	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	400	×
4	Витрати, пов'язані з наймом додаткового персоналу, гривень	0	×
5	Витрати, пов'язані з ознайомленням суб'єкта господарювання із нормативним актом, гривень ³	729	×
6	РАЗОМ (сума рядків: (1+2 + 3 + 4 + 5), гривень	19204	×
7	Кількість суб'єктів господарювання, на яких буде поширено регулювання, одиниць	1804660* / 67578**	×
8	Максимальна кількість випадків, у яких суб'єкти господарювання мали б звертатися за відповідним дозволом ⁴	932330* / 33789**	4661650*/168945**
9	Сумарні витрати суб'єктів господарювання на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 8 x рядок 6), гривень	17904465320* / 648883956**	89522326600* / 3244419780**

У випадку застосування альтернатив 3 та 4 суб'єкти господарювання не понесуть відповідних витрат.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
--	---	---

*Із суб'єктами мікропідприємства (за даними Державної служби статистики України).

** Без суб'єктів мікропідприємства (за даними Державної служби статистики України).

² Витрати визначаються шляхом множення фактичних витрат часу персоналу (до 240 годин за експертними даними фахівців Комітету) на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації (юрист-середня зарплата 7000 грн на місяць, за даними <http://ua.trud.com/salary/2/5339.html>, що відповідає 29 гривням за годину).

³ Витрати, пов'язані з ознайомленням суб'єкта господарювання із нормативним актом (знайти текст, прочитати, розібратися - 25 годин), становлять близько 729 гривень.

⁴ Виходячи з того, що в узгоджених діях беруть участь щонайменше 2 суб'єкти господарювання.

Альтернатива 1	1	Цілі прийняття регуляторного акта не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати)
Альтернатива 2	2	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті частково, деякі важливі аспекти проблеми залишаються невирішеними
Альтернатива 3	3	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті майже повною мірою
Альтернатива 4	4	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті повною мірою

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи в рейтингу
Альтернатива 1	Відсутні	Залишається високим рівень правової невизначеності та ризик притягнення до відповідальності за порушення законодавства про захист економічної конкуренції	Альтернатива не забезпечує досягнення цілей регулювання. За відсутності вигод, неврегульовані витрати залишаються значними
Альтернатива 2	Зменшується рівень правової невизначеності стосовно узгоджених дій малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів	Суб'єкти господарювання несуть додаткові транзакційні витрати, пов'язані зі сплатою збору за подання заяв про надання дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання, та можуть понести втрати у вигляді втраченої вигоди у зв'язку із відтермінуванням строку укладення та виконання відповідних угод	Альтернатива лише частково забезпечує досягнення цілей регулювання. При цьому неврегульовані витрати залишаються значними
Альтернатива 3	Правова визначеність стосовно узгоджених дій малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів забезпечується майже повною мірою	Термін, з якого настають вигоди цього альтернативного способу досягнення мети, може бути відкладений на невизначений час	Альтернатива забезпечує досягнення цілей регулювання майже повною мірою. Втім, залишаються неврегульовані витрати
Альтернатива 4	Повністю забезпечується правова визначеність стосовно	Відсутні	Альтернатива повністю забезпечує

	узгоджених дій малих та середніх підприємств щодо спільного придбання товарів, а максимально можлива економія витрат суб'єктів господарювання (без суб'єктів мікропідприємств) становитиме 567 млн грн на рік		досягнення цілей регулювання. За відсутності нерегульованих витрат дозволяє досягнути максимальної кількості вигод
--	---	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Відсутні	X
Альтернатива 2	Підходи, що пропонуються закріпити в Типових вимогах, та врахувати під час надання індивідуальних дозволів на узгоджені дії малих та середніх підприємств щодо спільного придбання товарів не гарантуватимуть повного вирішення проблеми. У той же час воно потенційно може призвести до значних додаткових витрат суб'єктів господарювання. Від такої альтернативи слід відмовитися	На можливість реалізації альтернативи може вплинути внесення змін до Закону, що передбачатиме відмову від системи попередніх дозволів на узгоджені дії суб'єктів господарювання відповідно до моделі, що діє в цей час в Європейському Союзі
Альтернатива 3	Підходи, що пропонується закріпити в Типових вимогах порядком внесення змін до статті 7 Закону, певною мірою забезпечуватимуть цілі регулювання. Втім, таке закріплення може бути відтерміновано на невизначений час. Від такої альтернативи слід відмовитися	Можливість реалізації альтернативи залежить від розгляду та прийняття відповідного законопроекту Верховною Радою України, що, у свою чергу, залежить від загальнополітичної ситуації в країні
Альтернатива 4	Встановлення Антимонопольним комітетом України Типових вимог до узгоджених дій малих та середніх підприємств щодо спільного придбання товарів забезпечить належний рівень правової впевненості малих та середніх підприємств під час вчинення узгоджених дій щодо спільного придбання товарів, при цьому не тільки не потребуватиме додаткових витрат від суб'єктів господарювання та державних органів, але й зменшить їх. Таку альтернативу слід прийняти	X

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання проблеми

Проектом Типових вимог передбачається визначення випадків, за яких узгоджені дії малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів дозволяються, та випадків, на які такий дозвіл не поширюється.

Дозвіл, передбачений Типовими вимогами, пропонується поширити на:

узгоджені дії малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів, якщо їх сукупна частка як покупців на ринку не перевищує 20 відсотків, або така частка не перевищує 35 відсотків за наявності на ринку продавця з ринковою часткою понад 35 відсотків.

При цьому дозвіл не поширюється на узгоджені дії, які:

призводять або можуть призвести до спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів;

передбачають обмеження можливостей учасників узгоджених дій самостійно визначати ціну закупівлі товарів;

передбачають обмеження території, асортименту, обсягів закупівель, кола продавців.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

Застосування акта здійснюватиметься центральним апаратом Антимонопольного комітету України. Середні річні витрати на утримання відповідного структурного підрозділу (Департамент узгоджених дій та концентрації) становлять 4037,3 тис. грн⁵. Прийняття акта не вплине на розмір зазначених витрат.

Питома вага суб'єктів малого підприємництва (таких, що мають ознаки малих та мікропідприємств, разом) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься регулювання, перевищує 10 відсотків. У зв'язку із зазначеним здійснено розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва (Тест малого підприємництва) (додаток 2).

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Враховуючи, що дія положень статей 7 та 11 Закону є безстроковою, строк дії акта – безстроковий.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Основні показники:

1. Динаміка кількості заяв на отримання дозволів на узгоджені дії суб'єктів господарювання.
2. Динаміка кількості дозволів/заборон на узгоджені дії суб'єктів господарювання.
3. Динаміка кількості звернень суб'єктів господарювання за попередніми висновками, висновками щодо кваліфікації дій стосовно узгоджених дій.
4. Динаміка кількості порушень у вигляді узгоджених дій суб'єктів господарювання.

⁵ У середньому за 2014-2016 роки. Розмір витрат визначено за формулою: $Ви = БЦА / ПЦА \times 21$, де: БЦА = річні бюджетні асигнування на утримання центрального апарату Комітету; ПЦА = кількість працівників центрального апарату Комітету на 31 грудня звітного року; 21 = штатна кількість працівників Департаменту концентрації та узгоджених дій. Дані щодо БЦА та ПЦА за відповідні роки наведено в: Антимонопольний комітет України. Річний звіт. 2017. Київ, 2018. С. 276 (код доступу в мережі Інтернет: <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=140483&schema=main>); Антимонопольний комітет України. Річний звіт. 2017. Київ, 2018. С. 275 (код доступу в мережі Інтернет: <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=140483&schema=main>).

Додатковий показник:

Рівень поінформованості суб'єктів господарювання щодо основних положень акта.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Антимонопольний комітет України буде здійснювати базове відстеження результативності регуляторного акта протягом року з дня набрання ним чинності. Базове відстеження буде проведено шляхом аналізу зауважень та пропозицій, що надходитимуть від заінтересованих осіб стосовно проекту акта. Повторне відстеження результативності планується здійснити через два роки після набрання чинності регуляторним актом.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Відстеження результативності здійснюватиметься за допомогою статистичних даних (дані Антимонопольного комітету України щодо застосування акта).

В.о. Голови Комітету

М. НІЖНИК

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів господарювання¹

Порядковий номер	Назва державного органу	Витрати на адміністрування регулювання за рік, гривень	Сумарні витрати на адміністрування регулювання за п'ять років, гривень
1	Антимонопольний комітет України	4037323,25	2018611,625
Сумарно бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва		4037323,25	2018611,625

¹ Акт не є самостійним документом, яким встановлюється регулювання діяльності суб'єктів господарювання, а входить до системи актів, якими в Україні впроваджується система контролю за антиконкурентними узгодженими діями суб'єктів господарювання. До цих актів належать: Закони України «Про захист економічної конкуренції» та «Про Антимонопольний комітет України»; розпорядження Антимонопольного комітету України: від 12.02.2002 № 26-р (із змінами і доповненнями) «Про затвердження Положення про порядок подання заяв до органів Антимонопольного комітету України про надання дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання», від 12.02.2002 № 27-р (із змінами та доповненнями) «Про затвердження Типових вимог до узгоджених дій суб'єктів господарювання для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Антимонопольного комітету України на узгоджені дії суб'єктів господарювання» та від 30.11.2007 № 511-р «Про затвердження Типових вимог до створення господарської асоціації для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Антимонопольного комітету на її створення».

При цьому, оскільки учасниками відповідних узгоджених дій можуть бути водночас як суб'єкти господарювання, що мають ознаки суб'єктів великого та середнього підприємництва, так і суб'єкти середнього та великого підприємництва, виокремити витрати на адміністрування регулювання для кожної із зазначених категорій виявляється неможливим.

Отже, бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва, наведені у цьому додатку, є витратами, пов'язаними з функціонуванням системи контролю за антиконкурентними узгодженими діями суб'єктів господарювання в цілому, а не витратами, пов'язаними виключно із впровадженням аналізованого акта..

ТЕСТ

малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого та середнього підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником у період з 14 листопада 2018 року по 28 грудня 2018 року.

Порядковий номер	Вид консультації (публічні консультації прямі (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прямі (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1	Листи до Американської торговельної палати, Асоціації правників України, Європейської бізнес асоціації, Української асоціації деревообробного обладнання, Української асоціації меблевиків, Національної Платформи малого та середнього бізнесу, Національної організації роздрібної торгівлі	7	Комітет з конкуренційного права Асоціації правників України надіслав лист № 12 від 04.01.2019 зі своїми коментарями до проекту Типових вимог, які було частково прийнято (таблиця додається), інших зауважень та пропозицій не надходило
2	Проект розміщено на ВЕБ-сайті Комітету 14 листопада 2018 року	—	Зауважень та пропозицій не надходило

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі):

кількість суб'єктів господарювання, що мають ознаки суб'єктів малого підприємництва, на яких поширюється регулювання²: 1789406;

питома вага суб'єктів малого підприємництва в загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє 99,25 - відсотковий вплив.

² Тут і далі використовуються оціночні дані на основі даних Державної служби статистики України за 2016 рік, розміщених у мережі Інтернет за адресами: <http://www.ukrstat.gov.ua>; http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/fin/kp_ed/kp_ed_u/kp_ed_u_2017.htm

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання:

Порядковий номер	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Оцінка прямих витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання				
1	Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів)	0	0	0
2	Процедури перевірки та/або постановки на відповідний облік у визначеному органі державної влади чи місцевого самоврядування	0	0	0
3	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати - витратні матеріали)	0	0	0
4	Процедури обслуговування обладнання (технічне обслуговування)	0	0	0
5	Інші процедури (уточнити)	0	0	0
6	Разом, гривень	0	X	0
7	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць ³	1804660*/67578**	1804660*/67578**	1804660*/67578** ²
8	Сумарно, гривень	0	X	0
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування				
9	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання	0	0	0
10	Процедури організації виконання вимог регулювання	0	0	0
11	Процедури офіційного звітування	0	0	0
12	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок	0	0	0
13	Інші процедури (уточнити)	0	0	0
14	Разом, гривень	0	X	0
15	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	1804660*/64411**	1804660*/67578**	1804660*/67578**
16	Сумарно, гривень	0	X	0

³ Тут і далі в таблиці - за припущення, що кількість суб'єктів господарювання малого та середнього підприємництва в Україні залишиться незмінною.

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва

Учасниками узгоджених дій, що є предметом регулювання, є лише суб'єкти господарювання, що мають ознаки суб'єктів малого і середнього підприємництва. Загальний розрахунок бюджетних витрат на адміністрування регулювання наведено в додатку 1 до листа від №

4. Розрахунок сумарних витрат суб'єктів малого підприємництва, що виникають на виконання вимог регулювання:

Порядковий номер	Показник	Перший рік регулювання (стартовий)	За п'ять років
1	Оцінка прямих витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання	0	0
2	Оцінка вартості адміністративних процедур для суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування	0	0
3	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання	0	0
4	Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва	4037323,25	2018661,625
5	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	4037323,25	2018661,625 _а

5. Розроблення корегуючих (пом'якшувальних) заходів для малого підприємництва щодо запропонованого регулювання

Оскільки акт передбачає пом'якшення загального режиму контролю за узгодженими діями суб'єктів господарювання, зокрема, враховуючи ринкову частку суб'єктів господарювання, яка зазвичай пропорційна обсягам реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), він за своїм змістом створює преференційні умови для суб'єктів малого підприємництва.

З огляду на зазначене, впровадження компенсаторів для суб'єктів малого підприємництва не передбачається.

Показник	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання за перший рік, гривень	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання за п'ять років, гривень
Заплановане регулювання	0	0
За умов застосування компенсаторних механізмів для малого підприємництва	0	0
Сумарно: зміна вартості регулювання малого підприємництва	0	0

В.о. Голови Комітету

М.НІЖНИК

Таблиця врахування пропозицій до проекту розпорядження Комітету «Про затвердження типових вимог до узгоджених дій малих та середніх підприємств щодо сільного придбання товарів»

Редакція проекту розпорядження Комітету	Найменування організації, що надала пропозицій. Коментар (пропозиції) та їх зміст	Мотиви врахування/відхилення зауважень (пропозицій)
2. Терміни, що використовуються у цих Типових вимогах, вживаються у таких значеннях: неоднорідні товари – товари (продукція, роботи, послуги), які хоч і є взаємозамінними з точки зору задоволення потреб споживачів, мають відмінні характеристики і складаються з відмінних компонентів; однорідні товари – товари (продукція, роботи, послуги), що не є ідентичними, але мають схожі характеристики і складаються із схожих компонентів, унаслідок чого виконують однакові функції, і є взаємозамінними з точки зору задоволення потреб споживачів.	Комітет з конкурентного права Асоціації правників України «У проекті пропонується два терміни «однорідні товари» та «неоднорідні товари». Визначення терміну «однорідні товари», як ми розуміємо, взято з п.14.1.131 Податкового кодексу України, де «однорідні товари» протиставляються «ідентичним товарам». Хоча ці терміни вже вживаються у Типових вимогах до вертикальних узгоджених дій, їх призначення та узгодженість з термінами «стандартизовані» та «диференційовані» товари породжує невизначеність в існуючих підходах до визначення взаємозамінних товарів при визначенні товарних меж ринків, в.т.ч. при визначенні близьких і не близьких замінників. Зокрема, визначення «неоднорідні товари» як такі. Що є замінниками з точки зору задоволення потреб споживачів, проте мають відповідні характеристики, не узгоджується з положенням пункту 5.2 Методики, який передбачає, що «взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані». Враховуючи викладене та з метою забезпечення однакової термінології в нормативно-правових актах у сфері захисту економічної конкуренції. Комітет АПУ пропонує виключити з пункту 2 розділу I та по тексту Проекту терміни «однорідні товари» та «неоднорідні товари» та замінити їх на терміни «стандартизовані товари» та «диференційовані товари».	Враховано частково 2. Терміни, що використовуються у цих Типових вимогах, вживаються у таких значеннях: однорідні товари – ідентичні (стандартизовані) товари (продукція, роботи, послуги) та/або товари, що не є ідентичними, але мають схожі характеристики і складаються із схожих компонентів, унаслідок чого виконують однакові функції і є взаємозамінними з точки зору задоволення потреб споживачів. Обґрунтування Відповідно до пункту 5.2 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 N 49-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 р. за N 317/6605, взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів, які можуть бути стандартизовані або диференційовані.

	товарів» відповідно, або ж передбачити відповідні зміни до Методики, оскільки це питання в першу чергу підходить до визначення ринків, оцінки взаємозамінності товарів, що визначаються Методикою.	
II. Дозволені угодожені дії 1. Дозволяються і не потребують дозволу органів Антимонопольного комітету України відповідно до частини першої статті 10 Закону добровільні угодожені дії малих та середніх підприємств щодо спільного придбання товарів, що відповідають таким умовам: якщо сукупна частка учасників угодожених дій як покупців товару, стосовно придбання якого вчиняються угодожені дії, не перевищує 20 відсотків, або сукупна частка учасників угодожених дій як покупців товару, стосовно придбання якого вчиняються угодожені дії, не перевищує 35 відсотків, якщо на ринку такого товару наявний продавець, чия ринкова частка перевищує 35 відсотків.	Враховуючи практику ЄС, зокрема, викладену в Guidelines on horizontal co-operation agreements 2011/с 11/01(надалі – EU Guidelines), вважаємо за необхідне врахувати у Проекті обставини, коли учасники угодожених дій щодо здійснення спільних закупівель вступають як продавці товару ринку, на якому (downstream-ринку). У п. 197 EU Guidelines зазначається, що угодожені дії щодо спільного придбання товарів можуть мати вплив на конкуренцію як на upstream – ринку, так і на downstream-ринку. У випадку, якщо на downstream - ринку учасники угодожених дій матимуть ринкову владу, існує ризик обмеження конкуренції на такому ринку. Негативні наслідки обмеження конкуренції можуть виражатись у формі, наприклад, підвищення цін для споживачів або залишення цін на незмінному рівні, при наявності реальної можливості зменшити такі ціни у зв'язку із закупівлею товарів за зменшеними цінами. У зв'язку з цим, Комітет АПУ пропонує у зазначеному тексті врахувати також частку учасників угодожених дій на downstream-ринку.	Враховано II. Дозволені угодожені дії 1. Дозволяються і не потребують дозволу органів Антимонопольного комітету України відповідно до частини першої статті 10 Закону добровільні угодожені дії малих та середніх підприємств щодо спільного придбання товарів, що відповідають таким умовам: якщо сукупна частка учасників угодожених дій як покупців товару, стосовно придбання якого вчиняються угодожені дії, а також як продавців такого товару не перевищує 20 відсотків, або сукупна частка учасників угодожених дій як покупців товару, стосовно придбання якого вчиняються угодожені дії, а також як продавців такого товару не перевищує 35 відсотків, якщо на ринку такого товару наявний продавець, чия його ринкова частка перевищує 35 відсотків.
III. Винятки з дозволених угодожених дій малих та середніх підприємств щодо спільного придбання товарів 1. Положення пункту 1 розділу II цих Типових вимог не	Існує певна невизначеність у розмежуванні дозволених угодожених дій щодо спільного придбання товарів та антиконкурентних угодожених дій, що стосуються фіксування цін. Якщо під покупцем мається на увазі уповноважений учасниками угодожених дій покупець (закупівельна організація), доцільно конкретизувати це з метою більшої	Не враховано Типові вимоги регулюють не лише угодожені дії стосовно спільного придбання товарів, які передбачають визначення їх учасниками уповноваженого ними покупця

прямі чи опосередковано, самостійно чи у сукупності з іншими чинниками, на які справляють вирішальний вплив учасники зазначених дій, передбачають такі обмеження: 1) обмеження здатності покупця самостійно визначати ціну закупівлі товарів, у тому числі товару, стосовно якого здійснюється спільне придбання. Таким обмеженням не вважається встановлення рекомендованих цін закупівлі товару, якщо недотримання таких рекомендованих цін не тягне за собою негативних наслідків з боку інших учасників угоджених дій;	прозорості регулювання і розуміння дозволеного способу організації спільної закупівлі учасниками угоджених дій, наприклад «обмеження здатності <u>уповноваженого</u> покупця...».	(закупівельної організації), а й угоджені дії, що передбачають координацію дій під час придбання товарів без визначення такого уповноваженого покупця (закупівельної організації). Врахування пропозиції Асоціації правників України призвело б до поширення дозволу на будь-які випадки фіксації цін під час спільних закупівель малими та середніми підприємствами, якщо при цьому не визначається уповноважений покупець.
---	--	---

В.о. Голови Комітету

М. НІЖНІК

« » 2019 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПISKA
до проекту розпорядження Антимонопольного комітету України
«Про затвердження Типових вимог до узгоджених дій малих та середніх
підприємців щодо спільного придбання товарів»

Мета: Забезпечення підвищення правової впевненості суб'єктів господарювання – малих та середніх підприємців під час вчинення ними узгоджених дій щодо спільного придбання товарів на підставі норм статті 7 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

1. Підстава розроблення проекту акта

Проект розпорядження Антимонопольного комітету України «Про затвердження Типових вимог до узгоджених дій малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів» (далі – проект акта) розроблено за власною ініціативою Антимонопольного комітету України (далі – Комітет).

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Відповідно до статті 7 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон) положення статті 6 Закону про заборону антиконкурентних узгоджених дій не застосовуються до будь-яких добровільних узгоджених дій малих або середніх підприємців щодо спільного придбання товарів, які не призводять до суттєвого обмеження конкуренції та сприяють підвищенню конкурентоспроможності малих або середніх підприємців.

Проте, наявність у нормі статті 7 Закону оціночних понять «суттєве обмеження конкуренції» та «підвищення конкурентоспроможності малих та середніх підприємців», самостійне тлумачення яких становить складність для суб'єктів господарювання, істотно звужує можливості безпосереднього застосування зазначеного винятку малими та середніми підприємцями.

Правова непевність, що впливає із застосування у статті 7 Закону в якості критеріїв застосування/незастосування винятку із заборони на антиконкурентні узгоджені дії оціночних понять, може бути усунута шляхом надання індивідуальних дозволів відповідно до статті 10 Закону. Втім, процедура надання такого дозволу, встановлена Законом, займає від 3,5 до 6,5 місяців, що робить її малопринавливою для суб'єктів малого та середнього підприємництва, а отримання висновків щодо кваліфікації дій згідно із статтею 14 Закону чи попередніх висновків стосовно узгоджених дій відповідно до статті 29 Закону не забезпечує належного рівня правової впевненості.

Водночас, згідно із частиною першою статті 11 Закону Комітет може визначати типові вимоги до узгоджених дій, передбачених, зокрема, у статті 7

Закону. Відповідно до частини другої тієї ж статті узгоджені дії, що відповідають типовим вимогам до певних видів узгоджених дій, встановлених Комітетом, дозволяються і не потребують дозволу органів Комітету. Комітетом прийнято Типові вимоги до узгоджених дій суб'єктів господарювання для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Комітету на узгоджені дії суб'єктів господарювання, затверджені розпорядженням Комітету від 12 лютого 2002 року № 27-р. Однак, вони не враховують специфіку спільного придбання товарів малими та середніми підприємцями, зокрема, передбачений ними груповий дозвіл не поширюється на горизонтальні узгоджені дії, сукупна ринкова частка учасників яких досягає чи перевищує 15 відсотків, або які стосуються встановлення цін придбання товарів, хоча певні форми координації цінової політики є необхідною складовою спільних закупівель у групах.

У зв'язку із цим з метою забезпечення практичного застосування положень статті 7 Закону необхідним є прийняття Комітетом спеціальних типових вимог до узгоджених дій малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів.

3. Суть проекту акта

Проектом акта передбачається визначення випадків, за яких узгоджені дії малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів дозволяються, та випадків, на які такий дозвіл не поширюється.

Дозвіл, передбачений проектом акта, пропонується поширити на:

узгоджені дії малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів, якщо їх сукупна частка як покупців на ринку не перевищує 20 відсотків, або така частка не перевищує 35 відсотків за наявності на ринку продавця з ринковою часткою понад 35 відсотків.

При цьому, дозвіл не поширюється на узгоджені дії, які:

призводять або можуть призвести до спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів;

передбачають обмеження можливостей учасників узгоджених дій самостійно визначати ціну закупівлі товарів;

передбачають обмеження території, асортименту, обсягів закупівель, кола продавців.

Стаття 7 Закону передбачає дві умови групового дозволу на узгоджені дії малих та середніх підприємців стосовно спільного придбання товарів:

позитивну, яка полягає в тому, що відповідні узгоджені дії мають сприяти підвищенню конкурентоспроможності малих або середніх підприємців;

негативну, яка полягає в тому, що такі узгоджені дії не повинні призводити до суттєвого обмеження конкуренції.

Виконання позитивної умови статті 7 Закону забезпечується економічною природою узгоджених дій суб'єктів господарювання – малих та середніх підприємців щодо спільного придбання товарів. Адже, створення колективного

попиту дозволяє малим та середнім покупцям отримувати під час закупівель ті самі знижки та преференції, пов'язані із масштабом закупівель та економією витрат на обслуговування замовників, що їх отримують великі покупці. З іншого боку, придбання у групі на ринку, на якому має місце концентрація пропозиції, створює ефект врівноважуючої влади покупця, яка виступає як стримуючий чинник щодо можливих зловживань продавця, в якого наявні ознаки істотної ринкової влади. На необхідність врахування врівноважуючої влади покупця як чинника, що обмежує можливості носіїв сконцентрованої пропозиції підвищувати ціни, звертають увагу, зокрема, Рекомендації щодо горизонтальних злиттів Міністерства юстиції та Федеральної торговельної комісії США (Horizontal Mergers Guidelines, 2010. Ch. 8) та Рекомендації з оцінювання горизонтальних злиттів згідно із Правилами Комісії щодо контролю за концентраціями між підприємствами Європейської Комісії (Guidelines on the assessment of horizontal mergers under the Council Regulation on the control of concentrations between undertakings, 2004/C 31/03, 64-67). Зокрема, в останніх зазначається: «Навіть фірми з дуже високими ринковими частками можуть бути не в змозі <...> істотно перешкоджати ефективній конкуренції, зокрема, діючи значною мірою незалежно від своїх замовників, якщо останні мають врівноважуючу владу покупця» (Guidelines on the assessment ..., 64). Таким чином, узгоджені дії малих та середніх підприємств щодо спільної закупівлі товарів сприяють вирівнюванню їхніх витрат на придбання одиниці товару порівняно з великими покупцями і, в такий спосіб, сприяють підвищенню конкурентоспроможності малих і середніх підприємств.

Під час оцінки впливу узгоджених дій суб'єктів господарювання на конкуренцію в документах Європейської Комісії, зокрема, у Регламенті № 330/2010 від 20 квітня 2010 р. (Commission Regulation (EU) No 330/2010 of 20 April 2010 on the application of Article 101(3) of the Treaty on the Functioning of the European Union to categories of vertical agreements and concerted practices), Регламенті № 316/2014 від 21 березня 2014 р. (Commission Regulation (EU) No 316/2014 of 21 March 2014 on the application of Article 101(3) of the Treaty on the Functioning of the European Union to categories of technology transfer agreements) беруться до уваги дві групи чинників: структурні (порогові значення ринкових часток учасників узгоджених дій) та поведінкові (можливість/неможливість настання внаслідок відповідних узгоджених дій жорстких обмежень конкуренції). Зокрема, у Регламенті № 330/2010 зазначається: «Можна припустити, що, коли ринкова частка, належна кожній із сторін угоди на відповідному ринку не перевищує 30 відсотків, вертикальні угоди, що не містять деяких типів жорстких обмежень конкуренції, загалом призводять до покращень у виробництві та розподілі та дозволяють споживачам отримати справедливую частку кінцевих зисків» (Preamb., 8), аналогічним чином у Регламенті № 316/2014 зазначається: «Для угод про трансфер технологій між конкурентами може припускатися, що, коли сукупна частка на відповідному ринку, розрахована для учасників, не перевищує 20 відсотків, і угоди не містять деяких жорстких антиконкурентних обмежень, вони загалом призводять до

покращень у виробництві та розподілі та дозволяють споживачам отримати справедливую частку кінцевих зисків» (Preamble., 10).

В якості структурного порогового показника, нижче якого вплив узгоджених дій на конкуренцію розглядається як неістотний, для горизонтальних узгоджених дій у Регламенті ЄС №316/2014 обрано сукупну ринкову частку учасників у 20 відсотків. Аналогічним чином, згідно з Антитрастівськими рекомендаціями стосовно співробітництва між конкурентами Федеральної торговельної комісії та Міністерства юстиції США (Antitrust Guidelines For Collaborations Among Competitors, April 2000) «за винятком надзвичайних обставин Агенції не бачать виклику у співробітництві конкурентів, коли ринкові частки співробітництва та його учасників разом складають не більше ніж двадцять відсотків кожного відповідного ринку, на якому конкуренція може бути обмежена» (Art. 4.2). Відповідно, може вважатися, що узгоджені дії стосовно спільної закупівлі товарів малими та середніми підприємствами, за загальним правилом не призводять до суттєвого обмеження конкуренції, якщо сукупна ринкова частка їхніх учасників не перевищує 20 відсотків. Водночас, беручи до уваги наявність ефекту врівноважуючої влади покупця, у випадку спільних закупівель малими та середніми підприємствами цей поріг може бути збільшений до 35 відсотків (передбачена статтею 12 Закону структурна презумпція індивідуального домінування), якщо ринкова частка продавця на цьому ринку перевищує 35 відсотків, отже, в нього наявні структурні ознаки індивідуального домінування.

В якості жорстких антиконкурентних обмежень у практиці Європейської Комісії, органів захисту конкуренції США, а також у Типових вимогах до узгоджених дій суб'єктів господарювання для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Антимонопольного комітету України на узгоджені дії суб'єктів господарювання (пункт 2.4) визначаються чотири типи обмежень, що стосуються:

- встановлення (фіксації) цін реалізації або придбання товарів;
- розподілу ринків за ознакою території, асортименту, кола контрагентів;
- обмеження обсягів (припинення) реалізації або закупівлі товарів;
- спотворення результатів конкурсних процедур закупівель.

При цьому, обмеження трьох останніх типів є безумовно (*per se*) неприпустимими, тому в проекті Типових вимог у випадку, якщо узгоджені дії прямо чи опосередковано, окремо чи разом з іншими чинниками містять їх, на такі узгоджені дії груповий дозвіл пропонується не поширювати.

Що стосується цін, то координація стосовно цін закупівлі є необхідною складовою здійснення закупівель групами. У зв'язку із цим пропонується підхід, застосований у Регламентах ЄС № 330/2010 та № 316/2014, а саме: забороненим є обмеження здатності покупця самостійно визначати ціну закупівлі товарів, у тому числі товару, стосовно якого здійснюється спільне придбання, у той же час, обмін інформацією щодо цін та добровільне слідування ціновій політиці закупівельної групи (паралельна поведінка членів закупівельної групи) не забороняється. Тобто, у разі, якщо відповідні узгоджені дії передбачають чи на практиці супроводжуються певними санкціями до

учасника, який придбає відповідний товар водночас за ціною, рекомендованою групою, та за іншою ціною, такі узгоджені дії кваліфікуються як порушення, передбачене пунктом 1 частини другої статті 6 Закону. Разом із тим, якщо таких санкцій не передбачається, на відповідні узгоджені дії не можуть поширюватися положення частини третьої статті 6 Закону.

За аналогією з нормами Регламентів ЄС № 330/2010 та № 316/2014 пропонується включити до Типових вимог положення про їх незастосування, що має убезпечити ринки від можливого обмеження конкуренції внаслідок розподілу між не пов'язаними між собою паралельними закупівельними групами у випадку, коли сукупна частка таких груп на відповідному ринку перевищить 50 відсотків. При цьому, пропонується зазначити, хто може ініціювати прийняття рішення про незастосування (така норма відсутня у згаданих Регламентах ЄС).

4. Правові аспекти

У цій сфері правових відносин діють Закон України «Про захист економічної конкуренції», Типові вимоги до узгоджених дій суб'єктів господарювання для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Антимонопольного комітету України на узгоджені дії суб'єктів господарювання, затверджені розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 лютого 2002 р. № 27-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 7 березня 2002 р. за № 239/6527 (із змінами та доповненнями).

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не потребує додаткових матеріальних та інших витрат.

6. Прогноз впливу

Проект акта за предметом правового регулювання не матиме відповідного впливу на:

- розвиток регіонів;
- ринок праці;
- громадського здоров'я;
- екологію та навколишнє природне середовище;
- інші сфери суспільних відносин.

Проект акта є регуляторним актом, аналіз регуляторного впливу на відповідні сфери буде здійснено при підготовці АРВ.

6-1. Стратегічна екологічна оцінка

Проект акта не є документом державного планування, під час підготовки якого мають враховуватися особливості, передбаченні Законом України "Про стратегічну екологічну оцінку".

7. Позиція заінтересованих сторін

Передбачено проведення консультацій із Всеукраїнським об'єднанням підприємців малого та середнього бізнесу.

8. Громадське обговорення

Проект акта потребує проведення консультацій з громадськістю.

9. Позиція заінтересованих органів

Проект акта підлягає погодженню Державною регуляторною службою України.

10. Правова експертиза

Проект акта потребує правової експертизи Міністерства юстиції України.

11. Запобігання дискримінації

У проекті акта відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

11-1. Відповідність принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

У проекті акта відсутня положення, які порушують принцип забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

12. Запобігання корупції

У проекті акта відсутні положення, які містять ризики вчинення корупційних правопорушень.

M.ИЖИК

$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{x}} \right) = \frac{\partial L}{\partial x}$

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

03035, Київ-35
вул. Митрополита Василя Липківського, 45

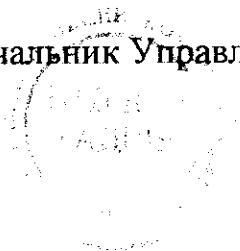
Тел. 251-62-24
Факс. 520-06-39

14.03.2019 № 79

Довідка

Відповідно до наказу Голови Комітету від 11.03.2019 № 13-В обов'язки Голови Комітету 14 березня 2019 року виконує Ніжнік Марія Володимирівна, перший заступник Голови Антимонопольного комітету України - державний уповноважений.

Начальник Управління персоналу

О.В. Гладський